Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Świętochłowice za lata 2009-2012

Zamawiający	Gmina Świętochłowice
Rodzaj opracowania	Raport
Autor opracowania	Biuro Doradcze Altima s.c. M. Grabowska P. Syrek 42-605 Tarnowskie Góry ul. Korola 44a
Data opracowania	Wrzesień 2013

Biuro Doradcze
"ALTIMA" S.C.
M.Grabowska, P.Syrek
42-605 Tarnowskie Góry, ul. Korola 44a
NIP 6452361107 REGON 240050673

1 Wprowadzenie

W gminie Świętochłowice aktualnie obowiązuje dokument Program Ochrony Środowiska uchwalony w 2004 roku.

Opracowany Program Ochrony Środowiska (zwany dalej Programem lub POŚ) został przyjęty przez Radę Miejską w Świętochłowicach Uchwałą Nr XVI/130/2004 z 25 lutego 2004r., zmienioną Uchwała Nr XXII/184/2004 z 30.04.2004r. w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowice na lata 2003 - 2015.

Zgodnie z art. 18, ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) organ wykonawczy gminy sporządza raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska, który przedstawia Radzie Miejskiej. Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku, o którym mowa powyżej.

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), Prezydent Miasta ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej opracowany Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska, tak aby każdy mieszkaniec mógł zweryfikować stopień realizacji zamierzeń gminy w zakresie ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska gminy opracowany został w sposób zintegrowany z programem wojewódzkim. Podstawą opracowania programów wojewódzkich jest polityka ekologiczna państwa.

Ustawodawca nie określił, jaką formę powinien posiadać Raport z realizacji Programu i jakie elementy mają składać się na jego zawartość. Nie zostały opracowane ogólne wytyczne opracowania Raportu, umożliwiające zachowanie układu treści i sposobu przedstawienia rezultatów z realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska obowiązujące we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego w Polsce. Ustawodawca nie zdyscyplinował również samorządów lokalnych do przestrzegania określonych terminów, w których - od momentu przyjęcia uchwałą Programu Ochrony Środowiska - powinien być przedstawiony i przyjęty Raport z jego realizacji.

Zakres niezbędnych informacji jakie powinien zawierać Raport powinien odpowiadać treści przyjętego POŚ. W Raporcie należy zatem przedstawić postępy w realizacji każdego z zadań zapisanych w Programie lub wyjaśnić powody zaniechania działań lub ewentualnych opóźnień. Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska opisanym w Programie Ochrony Środowiska powinno dać odpowiedź na pytanie - w jakim stopniu udało się zrealizować przedsięwzięcia przyjęte w Programie. Chodzi tu o wszystkie zadania zapisane w POŚ, te realizowane bezpośrednio przez samorząd gminy, jak i wszystkie inne podmioty działające w zakresie ochrony środowiska na jego terenie. Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska powinien, przede wszystkim, zawierać

informacje o wykonaniu jakościowym i ilościowym celów oraz zadań postawionych w Programie. Ponadto w Raporcie można umieścić także inne informacje, które gmina uważa za istotne dla rozwoju systemu działań w zakresie ochrony środowiska na swoim terenie, a które nie wynikają z obecnie obowiązującego Programu ochrony środowiska.

Raport jest zatem próbą weryfikacji i wstępnej oceny wykonania tego, co zostało zapisane w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice, a co zostało zrealizowane w latach 2009 - 2012.

W niniejszym Raporcie zostały przedstawione zadania i przedsięwzięcia, które były zrealizowane lub rozpoczęte w ramach obowiązującego w latach 2009 - 2012 Programu Ochrony Środowiska, w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2013 r.

Przedsięwzięcia i zadania ujęte zostały w Raporcie w następujących grupach, zgodnie z obowiązującym w latach 2009-2012 harmonogramem realizacji programu ochrony środowiska:

a) Powierzchnia ziemi

Cel długoterminowy:

Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko oraz sukcesywna rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych.

b) Ochrona przyrody

Cel długoterminowy:

Zachowanie różnorodności biologicznej oraz powiększanie powierzchni obszarów przyrodniczo cennych w oparciu o istniejące i docelowe tereny zieleni (urządzonej i nieurządzonej).

c) Ochrona wód

Cel długoterminowy:

Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, ochrona zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości.

d) Jakość powietrza

Cel długoterminowy:

Poprawa stanu jakości powietrza w celu spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza oraz standardów emisyjnych.

e) Odpady

Cel długoterminowy:

Budowa i wdrażanie miejskiego kompleksowego systemu gospodarki odpadami wraz z ich selektywną zbiórką u "źródła" w oparciu o opracowany Program Ochrony Środowiska oraz Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Świętochłowice.

f) Hałas

Cel długoterminowy:

Poprawa klimatu akustycznego miasta poprzez zahamowanie wzrostu zagrożeń wynikających z emisji hałasu do środowiska.

g) Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Cel długoterminowy :

Kontrola i ograniczenie emisji pól elektromagnetycznych do środowiska.

h) Edukacja ekologiczna

Cel długoterminowy do 2015 r.:

Wykształcenie świadomości ekologicznej u przeważającej części społeczeństwa i przekonanie ludzi o konieczności myślenia i działania według zasady ekorozwoju.

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach, innych podmiotów prowadzących działalność na terenie Gminy, których działania były wpisane w harmonogram zadań w ramach POŚ.

2 Realizacja poszczególnych zadań przeznaczonych do realizacji w okresie obejmującym lata 2009-2012 zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Świętochłowice.

2.1 Powierzchnia ziemi.

2.1.1 Cele i kierunki działań w zakresie powierzchni ziemi.

Cel długoterminowy:

Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko oraz sukcesywna rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych.

Kierunki działań :

- Wykorzystanie nieużytków na uprawy roślin energetycznych.
- Okresowe badania gleb na zawartość metali ciężkich i odczyn pH.
- Rekultywacja terenów poprzemysłowych i pogórniczych.
- Edukacja ekologiczna w zakresie odnawialnych źródeł energii.

Tabela 1 Realizacja zadań w zakresie powierzchni ziemi

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty (zł)	Źródła finansowania
1.	Okresowe badania gleb na zawartość metali ciężkich i odczyn pH	nie realizowano	Gmina	-	-
2.	Rekultywacja terenów poprzemysłowych i pogórniczych	2010-2012	Dzierżawcy gruntów	62.172,88	Zysk gminy z dzierżawy
3.	Wykorzystanie nieużytków na uprawy energetyczne	nie realizowano	Dzierżawcy gruntów	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach

Ad. 1

W latach 2009-2012 nie przeprowadzono badań na zawartość metali ciężkich oraz odczynu pH w glebach. Badania takie zostaną przeprowadzone w latach kolejnych (2013-2014) w ramach monitoringu państwowego planowanego do przeprowadzenia przez Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy.

Ad.2

W latach 2009-2012 nie było zainteresowania prowadzeniem upraw energetycznych na terenie miasta Świętochłowice.

Ad.3

W ramach rekultywacji terenów poprzemysłowych i pogórniczych Gmina pozyskiwała chętnych do niwelacji hałd po działalności górniczej i hutniczej, położonych głównie w północnej części miasta- dzielnica Lipiny oraz w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej. Tereny te zostały zniwelowane do rzędnych określonych w projektach, a następnie pokryte warstwą ziemi i zatrawione. Prowadzący rekultywację wnieśli na rzecz gminy opłaty dzierżawne w wysokości 62.172,88 zł.

W latach 2010-2012 (w tym okresie w POŚ zostały zaplanowane działania w ramach rekultywacji) zakończono prace na następujących obiektach:

- rejon DTŚ o pow. 2,923 ha
  - wykonawca : „Hilkim" Spółka z o.o, ul. Rolna 43 Katowice. Teren przekazany Gminie : 14 lipca 2010r.
- rejon DTŚ o pow. 1,259 ha
  - wykonawca : „Zodiak" s.c., ul. Chorzowska 41, Ruda Śląska. Teren przekazany Gminie : 15 czerwca 2011r.
- rejon DTŚ o pow. 0,8008 ha
  - wykonawca : „Zodiak" s.c., ul. Chorzowska 41, Ruda Śląska. Teren przekazany Gminie : 20 grudnia 2011r.

Z uwagi na rozwiązanie umowy dzierżawy z wykonawcą gdyż nie realizował on zawartych w umowie zobowiązań nie dokończono prac rekultywacyjnych na następujących obiektach:

- ul. Kolejowa teren o pow. 10,057 ha
  - wykonawca : „Retmar" Spółka z o.o, ul. Wojska Polskiego 16, Świętochłowice. Umowę zerwano z uwagi na to, że wykonawca nie realizował zawartych w niej zobowiązań.
- ul. Lotnicza teren o pow. 4,587 ha
  - wykonawca :Konsorcjum firm : PROVIDI Spółka z o.o, VIKPOLSpółka z o.o, Safe, Trading Blachowski Spółka z o.o z siedzibą w Częstochowie. Umowę dzierżawy zerwano z uwagi na zaległości, które w terminie późniejszym zostały uregulowane **na podstawie ugody.**

- ul. Chorzowska teren o pow. 1,263 ha
    - wykonawca : MPGK w Świętochłowicach, ul. Łagiewnicka 76 - rekultywacja nie została zakończona w terminie obowiązywania. MPGK nadal ponosi koszty z tytułu bezumownego korzystania z gruntu gminnego.

2.2 Ochrona przyrody

2.2.1 Cele i kierunki działań w zakresie ochrony przyrody.

Cel długoterminowy:

„Zachowanie różnorodności biologicznej oraz powiększanie powierzchni obszarów przyrodniczo cennych w oparciu o istniejące i docelowe tereny zieleni (urządzonej i nieurządzonej)".

Kierunki działań :

- Obejmowanie ochroną prawną drzew - pomniki przyrody na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej.
- Prace pielęgnacyjno - konserwatorskie w stosunku do proponowanych oraz istniejących pomników przyrody.
- Tworzenie nowych obszarów objętych ochroną prawną.
- Tworzenie ścieżek przyrodniczo - dydaktycznych oraz tras rowerowych.
- Adaptacja istniejących terenów zieleni ogólnodostępnej do celów rekreacyjno - wypoczynkowych (bieżąca pielęgnacja, nowe nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej, przebudowa części drzewostanów).
- Kształtowanie istniejących i nowych terenów zakrzewień i zadrzewień.
- Edukacja ekologiczna oraz promowanie obszarów przyrodniczo cennych na terenie miasta.
- Egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania.

Tabela 2 Realizacja zadań w zakresie ochrony przyrody

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty (zł)	Źródła finansowania
1.	Urządzenie terenów zieleni	2009-2012	Gmina	482.998,21	Środki własne
2.	Obejmowanie ochroną prawną oraz pielęgnacja pomników przyrody	-	Gmina	-	-

3.	Obejmowanie ochroną prawną nowych terenów przyrodniczo cennych	2009	Gmina	175.147,20	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska **46.064,20 zł** Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska **129.083,00 zł**
4.	Kształtowanie nowych terenów zakrzewień i zalesień	-	Gmina	-	-
5.	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przyrody	2009-2012	Gmina	-	-
6.	Realizacja zieleni urządzonej w obiektach rekreacyjno-wypoczynkowych, usługowych, handlowych, przemysłowych nie będących własnością komunalną	2009-2012	Podmioty gospodarcze, osoby prawne (właściciele, zarządcy obiektów)	467.275,00	Środki własne OSiR „Skałka"
7.	Realizacja form zieleni izolacyjno-osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych o randze pozaklasowej	-	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad. 1.

Urządzanie terenów zieleni.

Lata 2009-2012 to okres, w którym następowało doposażenie lub renowacja już istniejących terenów zieleni miejskiej. W wymienionym okresie powstał jeden nowy obiekt (skwer) tj. nastąpiła całkowita rewitalizacja parku „Planty Bytomskie" przy ul. Harcerskiej.

Utworzono tam kwartały wypełnione trawnikiem lub kwietnikiem, nowopowstałe ścieżki wyłożono kostką granitową. Element główny rewitalizowanej części parku stanowi okrągły element wyposażony w miejsca do wypoczynku i kwietnik. Posadzono młode drzewka niskopienne z gatunków szlachetnych. Na przedmiotowym terenie znajdują się także elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe). Powstał także plac zabaw dla dzieci. Cały teren został podświetlony oprawami LED.

Ad. 2.

Obejmowanie ochroną prawną oraz pielęgnacja pomników przyrody.

W latach 2009-2012 nie objęto ochroną żadnego pomnika przyrody. Już objęte ochroną pomniki przyrody (kasztanowiec biały i platan klonolistny w Parku im. Mieszkańców Heiloo oraz platan klonolistny przy ul. Katowickiej 30) pielęgnowane są na bieżąco.

Ad. 3.

Obejmowanie ochroną nowych terenów przyrodniczo cennych.

Lasek Chropaczowski usytuowany jest w północno-zachodniej części Świętochłowic w dzielnicy Chropaczów. Jego powierzchnia to 13.38 ha. Obszar lasku obejmuje potencjalne zespoły florystyczno-faunistyczne, stanowiska roślin chronionych i rzadkich (kalina koralowa, marzanka wonna, kruszczyk szerokolistny) oraz stanowiska występowania chronionych i rzadkich zwierząt (ślimak winniczek, ropucha szara, traszka zwyczajna, zaskroniec, kaczka krzyżówka, kokoszka wodna). Na przedmiotowym obszarze występuje także wiele gatunków ptaków, w tym prawnie chronionych.

W celu zachowania bioróżnorodności na omawianym obszarze, a także w celu udostępnienia mieszkańcom możliwości obcowania z przyrodą Rada Miejska w Świętochłowicach, uchwałą nr XXXI/247/09 z dnia 25.03.2009r. ustanowiła „Lasek Chropaczowski" użytkiem ekologicznym.

W ramach zagospodarowania tego terenu wycięto 146 szt. drzew chorych i obumarłych, wykonano pomost na grobli, przepust oraz drewniany mostek. Zamontowano 11 szt. tablic informacyjno-edukacyjnych oraz nasadzono drzewa i krzewy owocujące, stanowiące pokarm dla ptaków. Posadowiono także elementy małej architektury w postaci ławek parkowych i koszy na śmieci.

Na zagospodarowanie uzyskano dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Ad 4.

Kształtowanie nowych terenów zakrzewień i zalesień.

W latach 2009-2012 nie realizowano przedmiotowego zadania.

Ad. 5.

Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przyrody.

Teren ustanowionego użytkiem ekologicznym „Lasku Chropaczowskiego" nie jest objęty planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego miasta. Niemniej jednak do każdego nowego planu miejscowego wprowadzane są zapisy dotyczące ochrony przyrody, czego wymaga procedura obowiązująca przy ich uchwalaniu.

Ad. 6

Realizacja zieleni urządzonej w obiektach rekreacyjno-wypoczynkowych, usługowych, handlowych, przemysłowych nie będących własnością komunalną.

Każdy nowopowstały obiekt (zakład przemysłowy, usługowy, handlowy) jest zobowiązany do zagospodarowania części terenu zielenią . Procent tego zagospodarowania wynika z zapisów planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego lub, w przypadku jego braku, z decyzji o warunkach zabudowy.

Największym terenem rekreacyjno - wypoczynkowym na terenie miasta (oprócz parków i skwerów) jest Ośrodek Sportu i Rekreacji „Skałka", który w latach 2009-2012 zarządzał także „Parkiem Zacisze". Na zagospodarowanie i utrzymanie zieleni w tych dwóch obiektach przeznaczył on kwotę 467.275,00 zł

Ad. 7

Realizacja form zieleni izolacyjno-osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych o randze pozaklasowej.

W latach 2009-2012 nie realizowano przedmiotowego zadania.

2.3 Ochrona wód

2.3.1 Cele i kierunki działań w zakresie ochrony wód.

Cel długoterminowy: **Przywrócenie czystości wód powierzchniowych, ochrona zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości.**

Kierunki działań :

- Rewitalizacja stawu Kalina.
- Edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody.
- Montaż wodomierzy.
- Renowacja lub wymiana sieci wodociągowej.
- Renowacja lub wymiana sieci kanalizacyjnej.
- Budowa oraz przebudowa sieci wodociągowej.
- Budowa oraz przebudowa sieci kanalizacyjnej.
- Przykrycie koryta Rawy i otwartych kanałów ściekowych.
- Prowadzenie badań wód podziemnych w rejonie składowiska odpadów Z. Ch. „Hajduki" oraz nieczynnego składowiska odpadów komunalnych przy ul. Żelaznej.

Tabela 3 Realizacja zadań w zakresie ochrony wód

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty (zł)	Źródła finansowania
1.	**Rewitalizacja stawu Kalina**	2012-2015	Gmina	51.776.311,40	44.009.864 - UE 7.766.447- Gmina w tym: 6.213.157,6- WFOŚiGW 1.553.289,4-środki własne

2. Rozbudowa sieci wodociągowej, w tym:					
2.1.	Budowa sieci wodociągowej w rejonie ul.Uroczysko	2010	CHŚPWiK	71.088,38	Środki własne CHŚPWiK
3. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, w tym:					
3.1	Budowa sieci kanalizacyjnej w rejonie ul. Uroczysko kanalizacja deszczowa - 250,0 mb, kanalizacja sanitarna 160,0 mb	2011	CHŚPWiK	177.555,04	Środki własne CHŚPWiK
3.2.	Budowa sieci kanalizacyjnej w ul. W. Polskiego 30-46 kanalizacja ogólnospławna	2011	CHŚPWiK	258.213,37	Środki własne CHŚPWiK
4.	Przekrycie rzeki Rawy	2007-2010	CHŚPWiK	25.800.000	Środki własne CHŚPWiK
5. Renowacja lub wymiana sieci wodociągowej, w tym:					
5.1.	Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Matki Polki	2011	CHŚPWiK	531.987,6	Środki własne CHŚPWiK
5.2.	Wymiana sieci wodociągowej - osiedle Licealna	2010	CHŚPWiK	459.979,39	Środki własne CHŚPWiK
5.3.	Wymiana sieci wodociągowej w ul. Lipowej	2011	CHŚPWiK	641.924,74	Środki własne CHŚPWiK
5.4.	Wymiana sieci wodociągowej w rejonie ul. Imieli	2011	CHŚPWiK	79.295,00	Środki własne CHŚPWiK
6. Renowacja lub wymiana sieci kanalizacyjnej, w tym:					
6.1.	Przebudowa sieci kanalizacyjnej w ul. Matki Polki - sieć kanalizacyjna wraz z przyłączami dług. ok. 600 m	2011	CHŚPWiK	1.415.329,67	Środki własne CHŚPWiK
6.2.	Uporządkowanie kanalizacji w rejonie ul. Morcinka i stawu DURKA - kanalizacja dług. ok. 530 m, przepompownia ścieków, rurociąg tłoczny dług. ok. 200 m	2011	CHŚPWiK	2.689.852,79	Środki własne CHŚPWiK

6.3.	Wymiana sieci kanalizacyjnej w ul. Hajduki - kanalizacja ogólnospławna 230,0 mb	2010	CHŚPWiK	331.111,22	Środki własne CHŚPWiK
6.4.	Rozpoczęcie zadania „Uporządkowanie kanalizacji na terenie byłych Zakładów Zgoda" - kanalizacja ogólnospławna dług. 600 mb	Nie zrealizowano	CHŚPWiK	-	
7.	**Badanie wód podziemnych w rejonie składowiska odpadów Z. Ch. „Hajduki" - staw Kalina oraz nieczynnego składowiska odpadów komunalnych przy ul. Żelaznej**	2009-2012	Gmina	39.725,16	Środki własne CHŚPWiK
8.	Wymiana wodomierzy	2010-2012	CHŚPWiK		Środki własne CHŚPWiK
9.	Renowacja lub wymiana sieci magistralnej	2010-2013	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji	-	
10.	Rozpoznanie problemu oczyszczania wód deszczowych wraz z budową podczyszczalni	nie realizowano	Przedsiębiorcy	-	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad.1

Na zadanie pn. „Oczyszczenie i zabezpieczenie przed wtórną degradacją stawu Kalina oraz rewitalizacja terenu przyległego" pozyskano środki w wysokości 51.776.311 zł. Pochodzą one z Funduszy Europejskich tj. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Priorytet II Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi, Działanie 2.2. Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich.

Montaż finansowy ww. zadania przedstawia się następująco:

- dotacja ze środków UE: 44.009.864 zł., co stanowi 85% kosztów kwalifikowalnych
- środki własne Gminy: 7.776.446,71 zł., w tym: *6.213.157,37 zł (pożyczka z WFOŚiGW w Katowicach), 1.553.289,34 (budżet Gminy).*

Umowa o dofinansowanie przedmiotowego zadania została zawarta 31 marca 2012r. Okres jego realizacji przewidziano na lata 2012-2015.

W ramach realizacji projektu przewiduje się :

- budowę tymczasowej kwatery odwadniania osadów dennych z systemem przelewów rurowych wód nadosadowych i drenażem odcieków. Kwatera będzie służyć do magazynowania usuwanych ze stawu zanieczyszczonych osadów dennych. Zgromadzone tam osady będą przekazywane do utylizacji termicznej. Utylizacja termiczna odpadów niebezpiecznych stanowi największy, dochodzący do 40% koszt projektu. Po usunięciu osadów kwatera zostanie zlikwidowana (zasypana).
- budowa bariery fizycznej wraz z drenażem odcieków spływających z hałdy odpadów poprodukcyjnych. Będzie ona służyła do zapobiegania wtórnemu przedostawaniu się zanieczyszczeń z hałdy do stawu
- montaż aeratorów
- rozbiórka istniejącego zbiornika odcieków
- odbudowa wartości przyrodniczej terenu (renowacja szaty roślinnej, korekta ukształtowania brzegów/skarp, budowa drogi technicznej o nawierzchni naturalnej biologicznie czynnej.

W 2012 roku w ramach realizacji projektu wykonano :

- wybrano w ramach postępowania przetargowego Nadzór Inwestorski, który pełni firma Grontmij Polska z Poznania;
- wybrano w ramach postepowania przetargowego Nadzór Autorski nad projektem, który pełni konsorcjum Firm: Investeko S.A z Katowic oraz Tomasz Pecka z Siemianowic Śląskich
- przygotowano i złożono wniosek o przyznanie dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wkładu własnego Gminy, w wysokości 80% kosztów własnych zadania.

Ad. 2

Rozbudowa sieci wodociągowej obejmowała następujący zakres rzeczowy :

- **Budowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Uroczysko** - Położono 131 mb z rur polietylenowych (PE)

Ad. 3

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej obejmowała następujący zakres rzeczowy :

- **Budowa sieci kanalizacyjnej w rejonie ul. Uroczysko** - Położono 252 bm kanalizacji deszczowej oraz 166 mb kanalizacji sanitarnej z rur PCV
- **Budowa sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w ul. W. Polskiego 30-46** - Położono 115 mb kanalizacji z rur PCV

Ad. 4

Przykrycie rzeki Rawy.

Projekt pn."Przykrycie rzeki Rawy i otwartych kanałów ściekowych" zrealizowany został w latach 2007-2010 ze środków Funduszu Spójności. Projekt realizowany był na terenie miast Chorzów i Świętochłowice.

Zakres zadania na terenie miasta Świętochłowice obejmował wykonanie robót budowlanych po uprzednim zaprojektowaniu:

- przykrycia koryta rzeki Rawy, w tym budowa kanałów ściekowych i wymianę istniejących przykryć koryta w Świętochłowicach;
- budowę zamkniętego kanału ściekowego w istniejącym korycie od ul. Szpitalnej w Świętochłowicach do wlotu na oczyszczalnię ścieków Klimzowiec;
- ułożenie m.in. kolektorów z rur CC GRP o łącznej długości ok. 5km, z rur betonowych o łącznej długości ok.1,3 km. Wykonano ok. 500 studni kanalizacyjnych o średnicach od 315 do 2000mm, przyłączy kanalizacyjnych o średnicach od 100 do 2000mm w ilości ok. 500 szt. oraz komór żelbetowych o łącznej kubaturze 700 m^3
- wykonano kolektory pod następującymi obiektami mostowymi :
  - ul. Szpitalna
  - ul. Żołnierska
  - wiadukt kolejowy relacji Chorzów Batory-Tczew

Realizacja przedmiotowego zadania przyniosła następujące efekty :

- ograniczenie emisji odorów
- poprawa warunków sanitarnych
- zapewnienie ochrony przed wylewem poprzez wyrównanie spadku i zwiększenie przepustowości

- stworzenie warunków do rekreacji (na przykrytym korycie rzeki powstały ścieżki piesze i rowerowe)
- nasadzenie młodych drzew i krzewów.

Koszty wykonania projektu „Przykrycie koryta rzeki Rawy i otwartych kanałów ściekowych" na terenie miasta Świętochłowice wyniosły 25.800.000 zł.

Ad. 5

Renowacja lub wymiana sieci wodociągowej obejmowała następujący zakres rzeczowy :

- w ramach przebudowy sieci wodociągowej w ul. Matki Polki wymieniono 497 mb sieci wodociągowej, wymieniono 279 mb przyłączy, 9 hydrantów i 12 zasuw;
- w ramach wymiany sieci wodociągowej na os. Licealna położono650 mb sieci wodociągowej z rur PE, 279 mb przyłączy 9 szt. hydrantów i 15 szt. zasuw;
- w ramach wymiany sieci wodociągowej w ul. Lipowej wymieniono 236 mb sieci z rur PE, 243 mb przyłączy 2 szt. hydrantów i 28 szt. zasuw;
- w ramach wymiany sieci wodociągowej w rejonie ul. Imieli położono 110 mb sieci z rur PE, 1 hydrant i 5 szt. zasuw.

Ad. 6

Renowacja lub wymiana sieci kanalizacyjnej.

- **Przebudowa sieci kanalizacyjnej w ul. Matki Polki**

Ułożono sieć kanalizacji sanitarnej z rur PCV o długości 292 mb, przyłączy o długości 121 mb , wykonanie 7szt. studni. Ułożenie kanalizacji deszczowej o długości 330 mb, przyłączy o długości 400 mb, wykonano 19 szt. studni.

- **Uporządkowanie kanalizacji w rejonie ul. Morcinka i stawu DURKA**

Ułożono sieć kanalizacji ogólnospławnej o długości 783 mb, wykonano studnie betonowe w ilości 42 szt. oraz 11 szt. studni systemowych, wykonano separator ścieków ogólnospławnych, przepompownię ścieków oraz 284,8 mb kanalizacji tłocznej i 2 zasuwy.

- **Wymiana sieci kanalizacyjnej w ul. Hajduki**

Ułożono sieć kanalizacji ogólnospławnej z sieci PCV o długości 245 mb, wykonano przyłącza kanalizacyjne o długości 82,7 mb oraz studnie betonowe w ilości 12 szt.

- **Rozpoczęcie zadania „Uporządkowanie kanalizacji na terenie byłych Zakładów Zgoda" - kanalizacja ogólnospławna dług. Ok. 600 mb**

Z uwagi na bardzo duży koszt przedmiotowej inwestycji zadania tego nie zrealizowano. Natomiast w celu poprawy sytuacji i likwidacji zalewania ogrodów działkowych przy ul. Wojska Polskiego, we wrześniu 2011r. został wykonany odcinek kanalizacji odprowadzający część ścieków (głównie wody opadowe) do Stawu Północnego w Rudzie Śląskiej. Wykonano 116,5 m sieci rurą betonową o przekroju jajowym 900/600 mm oraz 4 szt. studni z kręgów betonowych . Koszt tej inwestycji wyniósł 356.145,00 zł.

Ad. 7

Badanie wód podziemnych w rejonie składowiska odpadów Z. Ch. „Hajduki" - staw Kalina oraz nieczynnego składowiska odpadów komunalnych przy ul. Żelaznej.

Przedmiotowe badania przeprowadza się dwa razy do roku w ramach monitoringu wojewódzkiego. Dane przekazywane są do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, który umieszcza je z kolei w sprawozdaniach dotyczących zanieczyszczenia województwa śląskiego.

Wokół hałdy ZCH „Hajduki" posadowionych jest 14 piezometrów, z których pobierane są próby wody podziemnej, które bada się na obecność następujących wskaźników :

- odczyn, przewodniość elektrolityczna właściwa, ogólny węgiel organiczny (OWO),
- wodorowęglany, siarczany, chlorki, amoniak, indeks fenolowy, wapń, magnez, cynk, ołów,
- chrom, nikiel, rtęć, arsen, lotne węglowodory aromatyczne-BTX

Wokół nieczynnego składowiska odpadów przy ul. Żelaznej posadowione są 4 piezometry, z których pobiera się wodę podziemną do badań na obecność następujących wskaźników: odczyn, przewodność elektrolityczna właściwa, substancje rozpuszczone, ChZT, ogólny węgiel organiczny, azot amonowy, siarczany, WWA, Fe, B, Cu, Zn, Pb, Cd, Cr^{6+} ,Hg.

Ad 8.

Wymiana wodomierzy.

W latach 2010-2012 dokonano wymiany następującej ilości wodomierzy :

- 2010r. - 368 sztuk
- 2011r. - 514 sztuk
- 2012r. - 534 sztuk

Ad. 9

Renowacja lub wymiana sieci magistralnej.

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w latach 2010-2012 na terenie miasta Świętochłowice nie prowadziło inwestycji w ramach renowacji i wymiany sieci magistralnych.

Ad. 10

Rozpoznanie problemu oczyszczania wód deszczowych wraz z budową podczyszczalni.

Na terenie istniejących (powstałych przed 2009r.) przedsiębiorstw nie prowadzono inwestycji związanych z uporządkowaniem gospodarki wodami deszczowymi. Wszystkie nowe inwestycje, na terenie których powstają wody opadowe i roztopowe wymagające oczyszczenia, na etapie ich budowy zostały zaopatrzone w urządzenia oczyszczające. Dotyczyło to głównie parkingów i placów manewrowych, z których ścieki przed odprowadzeniem do wód lub do sieci kanalizacyjnej były podczyszczane w separatorach substancji ropopochodnych.

2.4 Jakość powietrza.

2.4.1 Cele i kierunki działań w zakresie jakości powietrza.

Cel długoterminowy:

Poprawa stanu jakości powietrza w celu spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza oraz standardów emisyjnych.

Kierunki działań :

- Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza ze szczególnym uwzględnieniem wskazywania szkodliwego oddziaływania zanieczyszczeń pyłowych i gazowych dla zdrowia oraz kosztów społeczno-ekonomicznych spowodowanych zanieczyszczeniem atmosfery.
- Ograniczenie niskiej emisji przez:
  - Kontynuację promowania proekologicznego sposobu ogrzewania dla indywidualnych odbiorców, przez dofinansowywanie wymiany starych kotłów węglowych na nowoczesne rozwiązania związane z podłączeniem do systemu ciepłowniczego lub zamianę na wysokosprawne, niskoemisyjne kotły węglowe lub inne proekologiczne.
  - Przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych wybranych obiektów użyteczności publicznej należących do miasta, z uwzględnieniem działań modernizacyjnych systemów grzewczych dostosowując je do obniżonego zapotrzebowania na ciepło.
- Kontrola podmiotów gospodarczych działających na terenie miasta, emitujących zanieczyszczenia do powietrza i inicjowanie działań zmierzających do ich obniżenia.
- Działania związane z ruchem kołowym:

- dalsza modernizacja układu drogowo-ulicznego dla zwiększenia przepustowości i uzyskania większej płynności ruchu kołowego.
- poprawa staniu technicznego dróg na terenie Miasta, co wpłynie na poprawę stanu jakości powietrza terenów przyległych.
- Dalsze tworzenie samodzielnych ścieżek lub wydzielonych pasów ruchu rowerowego.

- Propagowanie programu wdrażania zasady Czystszej Produkcji w zakładach przemysłowych.
- Monitoring stężeń i emisji gazu składowiskowego na nieczynnym składowisku odpadów komunalnych przy ul. Żelaznej

Tabela 4 Realizacja zadań w zakresie jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty (zł)	Źródła finansowania
1.	Dofinansowania działań modernizacji systemów grzewczych lokali	2009-2012	Gmina	501.676	2009r- Gminny Fundusz Ochrony Środowiska 2010-2012r.- budżet gminy
2.	Modernizacja systemów ogrzewania budynków użyteczności publicznej z uwzględnieniem termomodernizacji	2010-2012	Gmina	5.392.713	Budżet gminy Środki UE- 85%
3.	Termomodernizacja przedszkola nr 2	2010-2011	Gmina	710.771	Budżet gminy
4.	Monitoring stężenia i emisji gazu składowiskowego z nieczynnego składowiska odpadów komunalnych przy ul. Żelaznej	2009-2012	Gmina	38.040	Budżet gminy
5.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych	2010-2012	Zarządcy budynków	5.813.430	Środki własne kredyt termomodernizacyjny
6.	Wdrażanie w przedsiębiorstwach programu Czystszej Produkcji	2009-2012	Przedsiębiorstwa	b.d.	Środki własne

7.	Likwidacja kotłowni gazowej przy ul. Świerczewskiego oraz podłączenie budynku mieszkalnego przy ul. Świerczewskiego 1a, b, c do miejskiej sieci ciepłowniczej	2011r.	PEC Katowice	232.038	Środki własne TAURON Ciepło S.A.
8.	Budowa centralnego odciągu pyłów	Brak danych	Centrum Materiałów Meblowych CMM	Brak danych	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad. 1

Dofinansowania działań modernizacji systemów grzewczych lokali.

Gmina Świętochłowice od wielu lat zachęca mieszkańców do podejmowania działań modernizacyjnych systemów grzewczych lokali mieszkalnych, domów, kamienic udzielając dofinansowania do tego typu działań. W 2009 r. dofinansowania udzielane były z GFOŚiGW na podstawie obowiązujących wówczas zasad przyznawania środków GFOŚIGW oraz PFOŚiGW przyjętych Zarządzeniem Prezydenta Miasta.

Po nowelizacji ustawy Prawo ochrony środowiska z dniem 1.01.2010 r. zostały zlikwidowane Gminne i Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z których dotychczas udzielane były dofinansowania dla osób fizycznych na zadania z zakresu ochrony środowiska. Wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, które do tej pory stanowiły dochód w/w funduszy obecnie są dochodami budżetu miasta.

W związku z powyższym Uchwałą Rady Miejskiej przyjęty został nowy ***Regulamin przyznawania dotacji dla osób fizycznych ze środków pochodzących z wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska"*** (Uchwała Rady Miejskiej w Świętochłowicach nr LIII/404/10 z dnia 14.07.2010 r.)na podstawie którego przyznane zostały dofinansowania osobom, które zmieniły systemu ogrzewania mieszkań, domów jednorodzinnych i kamienic z węglowego na ekologiczny.

- w 2009 r. dotacje otrzymało 63 osoby na łączną kwotę 115.924 zł
- w 2010 r. dotację przyznano 69 mieszkańcom na łączną kwotę 104.177 zł
- w 2011 r. dotację otrzymało 54 mieszkańców na łączną kwotę 92.293 zł
- w 2012 r. dotację przyznano 78 osobom na łączną kwotę 189.282 zł.

Na przestrzeni lat 2009 - 2012 struktura zastosowanych systemów grzewczych, przez osoby, które otrzymały dofinansowanie kształtowała się następująco:

- 187 osób zastosowało w nowym systemie ogrzewania kocioł gazowy,
- 33 osoby zastosowały kocioł węglowy niskoemisyjny posiadający certyfikat na znak bezpieczeństwa ekologicznego,
- 17 osób zastosowało kocioł elektryczny,
- 36 osób zastosowało odnawialne źródła energii, tj. kolektory słoneczne.

Ad. 2

Modernizacja systemów ogrzewania budynków użyteczności publicznej z uwzględnieniem termomodernizacji.

W ramach przedmiotowego zadania wykonano modernizację systemu ogrzewania wraz z termomodernizacją w następujących obiektach :

- Szkoła Podstawowa Nr 3, gdzie dokonano termomodernizacji budynku w tym ocieplenia ścian zewnętrznych oraz stropodachu, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej a także zainstalowano kotłownię gazową wraz z instalacją gazową i wymiana grzejników;
- Szkoła Podstawowa nr 17, gdzie ocieplono przegrody budowlane, wymieniono stolarkę okienną i drzwi zewnętrzne. Ponadto wykonano w obydwu budynkach szkoły kotłownie gazowe, wymieniono instalację c.o. , ciepłej wody i cyrkulacji;
- Szkoła Podstawowa nr 2, gdzie dokonano ocieplenia ścian zewnętrznych i stropodachu, zmodernizowano wymiennikownię, wymieniono instalacje c.o., wodno-kanalizacyjną, ciepłej wody użytkowej i gazu;
- Budynek Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, gdzie ocieplono ściany zewnętrzne oraz dach, wymieniono stolarkę okienną i drzwiową , wymieniono także grzejniki i zamontowano wentylację mechaniczną na sali gimnastycznej;
- Przedszkole Miejskie nr 3, gdzie ocieplono ściany zewnętrzne, wymieniono stolarkę okienną i drzwiową, instalację elektryczną i odgromową;
- Centrum Kultury Śląskiej przy ul. Krauzego, gdzie ocieplono dach pianką poliuretanową wraz z robotami towarzyszącymi (obróbki blacharskie , rynny, czapki kominowe)oraz wykonano instalację termoelektryczną wraz z dachowym czujnikiem temperatury;
- Budynek OSiR „Skałka", gdzie wykonano docieplenie dachu pianką poliuretanową.

W wyniku podjętych działań uzyskano efekt ekologiczny w postaci:

- zmniejszenia zapotrzebowania energetycznego obiektów
- zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza

Ad.3

Termomodernizacja przedszkola nr 2

Przedsięwzięcie odbywało się w dwóch etapach. W 2010r. realizowany był zakres związany z ociepleniem ścian zewnętrznych i stropodachu. W 2011r. realizowany był drugi etap przedsięwzięcia, który obejmował modernizację wymiennikowni, wymianę instalacji c.o., wodno-kanalizacyjnej, ciepłej wody użytkowej i gazu. Zmodernizowano też węzły sanitarne dla dzieci.

Ad. 4

Monitoring stężenia i emisji gazu składowiskowego z nieczynnego składowiska odpadów komunalnych przy ul. Żelaznej.

W rejonie nieczynnego składowiska odpadów komunalnych przy ul. Żelaznej są posadowione kominki odgazowujące (7 szt.), z których pobiera się próby gazu wysypiskowego na obecność: metanu, tlenu oraz dwutlenku węgla. Wyniki tych badań, w ramach monitoringu wojewódzkiego, przesyła się dwa razy do roku do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach.

Należy zauważyć, że rokrocznie następuje niszczenie kominków odgazowujących przez wandali, co w rezultacie utrudnia lub uniemożliwia pobieranie prób.

Tabela 5 Źródła emisji gazu wysypiskowego wraz z wynikami badań

Źródło emisji	*Stężenie w gazie*											
	CO_2[%]				CH_4[%]				O_2[%]			
	2009r	2010r	2011r.	2012r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r	2009r.	2010r.	2011r.	2012r
Studzienka nr 1	0,10	0,05		0,7	0,004	0.002	0.004	<0,2	19,8	18,2	15,8	17
Studzienka nr 2	0,15	0,26		0,3	p.o.m	0,6	2,51	<0,2	18,3	19,2	18,0	19
Studzienka nr 3	2,6	0,16		0,2	p.o.m	0.00	0.005	<0,2	13,9	18,1	20,8	15
Studzienka nr 4	1,6	0,58		0,5	1,8	1,2	0,43	<0,2	4,74	15,8	4,11	16

Studzienka nr 5	1,7	0,87		1,1	7,35	4,8	10,4	1,9	6,69	13,9	8,68	17
Studzienka nr 6	1,0	0,72		<0,2	1,8	4,34	12,97	<0,2	16,6	14,1	12,3	16
Studzienka nr 7	0,54	0,54		0,5	1,4	1,2	6,63	2,8	18,5	18,5	19,6	19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad. 5

Termomodernizacja budynków mieszkalnych.

1. Termomodernizacja budynków administrowanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową w Świętochłowicach przy ul. Wodnej 8 :

Tabela 6 Zestawienie inwestycji w zakresie termomodernizacji budynków administrowanych przez SM w Świętochłowicach

Lp.	Adres budynku	Zakres prac	Termin realizacji	Koszt realizacji
1.	Wyzwolenia 39abc	Docieplenie stropodachu	2010r.	14.751,23
2.	Powstańców Śląskich 22-30	Docieplenie ściany frontowej	2010r.	262.560,57
3.	Sportowa 2ab	Docieplenie ściany frontowej	2010r.	70.989,02
4.	Polna 62-66	Docieplenie ściany balkonowej	2010r.	197.135,19
5.	Śląska 51-59	Docieplenie ściany frontowej	2010r.	239.049,99
6.	Szkolna 21-29	Docieplenie stropodachu	2010r.	21.875,06
7.	Granitowa 12-20	Docieplenie stropodachu	2010r.	22.037,06
8.	Wiechaczka 7-11	Docieplenie szczytów budynku	2010r.	71.881,39
9.	Polna 38-42	Docieplenie stropodachu	2010r.	15.000,00
10.	Sportowa 2ab	Docieplenie ściany balkonowej	2011r.	68.623,36
11.	Śląska 43-49	Docieplenie ściany balkonowej	2011r.	218.782,39
12.	Powstańców Śląskich 32-40	Docieplenie ściany frontowej	2011r.	268.054,83
13.	Wiślan 11	Remont elewacji szczytowej	2011r.	62.779,37
14.	Wiślan 10	Remont elewacji szczytowej	2011r.	73.396,02
15.	Wiechaczka 7-11	Docieplenie ściany frontowej	2011r.	160.655,28

18.	Wiechaczka 1-3	Docieplenie ściany frontowej	2012r.	130.219,68
19.	Sosnowa 2-8	Docieplenie ściany frontowej i ścian szczytowych	2012r.	238.308,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

1. Termomodernizacja budynków administrowanych przez Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych.

Tabela 7 Zestawienie inwestycji w zakresie termomodernizacji przeprowadzonych przez MZBM

Lp.	Adres budynku	Zakres prac	Termin realizacji	Koszt realizacji
1.	Szpitalna 15-25	Ocieplenie ścian zewnętrznych i dachu, remont balkonów, obróbki blacharskie, wykonanie szybików piwnicznych oraz instalacji odgromowej	2009-2010	772.799,37
2.	Polna 49	Ocieplenie ścian zewnętrznych, pustki stropodachu, stropu nad piwnicą remont balkonów, obróbki blacharskie, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, regulacja instalacji c.o., wymiana instalacji odgromowej	2011	540.751,56
3.	Hajduki 2	Ocieplenie pustki stropodachu, ścian zewnętrznych, stropu nad piwnicą, wymiana okien piwnicznych, instalacji odgromowej, obróbki blacharskie, regulacja instalacji c.co.	2012	280.803,80
4.	Hajduki 4	Ocieplenie pustki stropodachu, ścian zewnętrznych, stropu nad piwnicą, wymiana okien piwnicznych, instalacji odgromowej, obróbki blacharskie, regulacja instalacji c.co.	2012	281.457,51
5.	Hajduki 12	Ocieplenie pustki stropodachu, ścian zewnętrznych, stropu nad piwnicą, wymiana okien piwnicznych, instalacji odgromowej, obróbki blacharskie, regulacja instalacji c.co.	2012	289,906,40

6.	Wierzbowa 2	Ocieplenie pustki stropodachu, ścian zewnętrznych, stropu nad piwnicą, wymiana okien piwnicznych, instalacji odgromowej, obróbki blacharskie, regulacja instalacji c.co.	2012	304,139,84
7.	Korfantego 2-12	Ocieplenie pustki stropodachu, ścian zewnętrznych, stropu nad piwnicą, wymiana okien piwnicznych, instalacji odgromowej, obróbki blacharskie, regulacja instalacji c.co.	2010-2011	1,232,056,51
8.	Podhalańska 1-3	Ocieplenie pustki stropodachu, ścian zewnętrznych, stropu nad piwnicą, wymiana okien piwnicznych i strychowych oraz na klatkach schodowych, instalacji odgromowej, obróbki blacharskie, regulacja instalacji c.co.	2012	291.924,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad. 6

„Czystsza Produkcji" jest strategią ochrony środowiska polegającą na ciągłym, zintegrowanym, zapobiegawczym działaniu w odniesieniu do procesów, produktów i usług, zmierzającym do zwiększenia efektywności produkcji usług oraz redukcji ryzyka dla ludzi i środowiska przyrodniczego".

Zgodnie z tą zasadą większość zakładów produkcyjnych, do których zwrócono się o informację na temat wdrażania zasad „Czystszej Produkcji" zadeklarowały, że na bieżąco podejmują działania w kierunku zastosowania i rozwoju nowych technologii przyjaznych dla środowiska oraz spełniających coraz wyższe normy jakościowe.

Jedynie spółka z o.o „Baterpol" poinformowała, że w latach 2009-2012 nie wdrażała w zakładzie programu „Czystszej Produkcji", natomiast „MetalCo" Spółka z o.o złożyła szczegółowy raport z działań podejmowanych w latach 2009-2012 w ramach Programu „Czystszej Produkcji". Były to :

- remont pieców nr 1-5 (wymiana zużytych palników gazowych, na nowocześniejsze, wymiana okapów nad oknami wsadowymi wraz z rurociągiem odprowadzającym spaliny);
- doposażenie istniejącą instalację w nowe jednostki piecowe z indywidualną instalacją odciągową i odpylającą;

- wyodrębnienie nowej linii technologicznej przerabiającej wyselekcjonowane surowce wsadowe z dodatkami stopowymi na piecach popielnych nr 1-3 oraz 6 i 7
- wdrożenie instalacje pieców obrotowych umożliwiające głębszy stopień odzysku frakcji metalicznej cynku ze zgarów i popiołów.

Ad. 7.

Likwidacja kotłowni gazowej przy ul. Świerczewskiego oraz podłączenie budynku mieszkalnego przy ul. Świerczewskiego 1a, b, c do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Zakres prac przewidywał:

- wykonanie przyłącza cieplnego z rur preizolowanych o łącznej długości 83,69m
- montaż układu pomiarowo-rozliczeniowego
- likwidację kotłowni gazowej

Ad. 8

Budowa centralnego odciągu pyłów.

Nie uzyskano informacji od przedsiębiorcy na temat planowanej inwestycji.

2.5 Odpady.

Zagadnienie dotyczące gospodarki odpadami na terenie miasta Świętochłowice szczegółowo omówione zostało w „Planie Gospodarki Odpadami dla miasta Świętochłowice" oraz sprawozdaniu z tego dokumentu, stanowiącym odrębne opracowanie.

2.5.1 Cele i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami.

Cel długoterminowy:

„Budowa i wdrażanie miejskiego kompleksowego systemu gospodarki odpadami wraz z ich selektywną zbiórką u "źródła" w oparciu o opracowany Program Ochrony Środowiska oraz Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Świętochłowice."

Kierunki działań :

- Objęcie wszystkich mieszkańców miasta Świętochłowice zorganizowaną zbiórką odpadów, a co za tym idzie wyeliminowanie niekontrolowanego wprowadzania odpadów komunalnych do środowiska, uporządkowanie pod względem organizacyjnym systemów zbierania i transportu odpadów komunalnych.

- Podnoszenie świadomości mieszkańców Świętochłowic w zakresie gospodarki odpadami
- Podnoszenie skuteczności oraz dalszy rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych

Tabela 8 Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami

Lp.	Rodzaj inwestycji	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Poniesione koszty	Źródło finansowania
1.	Budowa linii sortowniczej zmieszanych odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świętochłowicach	2012	Gmina	11.156.197,50	Środki własne Gminy- **1.911.056,63 zł** Środki UE- **9.245.140,87 zł**
2.	Zakup pojemników na tworzywa sztuczne	2009-2012	MPGK	39.380,00 zł netto	Środki własne MPGK
3.	Zakup pojemników na szkło	2009-2012	MPGK	6.950,00 zł netto	Środki własne MPGK
4.	Zakup pojemników na papier	2009-2012	MPGK	6.950,00 zł netto	Środki własne MPGK
5.	Zakup worków segregacyjnych do zbiórki odpadów w domkach jednorodzinnych	2009-2012	MPGK	10.000,00 zł netto	Środki własne MPGK
6.	Zakup pojemników na odpady biodegradowalne o poj. 120 l i 1100 l	2009-2012	MPGK	7.200,00 zł netto	Środki własne MPGK
7.	Zakup kontenerów na odpady wielkogabarytowe	2009-2012	MPGK	81.190,00 zł netto	Środki własne MPGK
8.	Budowa kompostowni pryzmowej jako elementu skojarzonej produkcji kompostu w systemie kompostowni pryzmowej i kontenerowej	2012	MPGK	1.670.000,00 zł netto	Środki własne MPGK

9.	Rozbudowa składowiska odpadów komunalnych	2012	MPGK	1.180.000,00 zł netto	Środki własne MPGK
10.	Budowa kwatery na azbest na składowisku odpadów komunalnych	2012	MPGK	37.500,00 zł netto	Środki własne MPGK
11.	Zakup nowej wagi dla SOK	-	MPGK	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad. 1.

Budowa linii sortowniczej zmieszanych odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świętochłowicach.

W roku 2009 gmina złożyła wniosek o dofinansowanie realizacji projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Realizacja projektu została zakończona w 2012 roku.

Linia sortownicza przewidziana jest do prowadzenia segregacji zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów selektywnie zebranych tj. wyodrębnionych z masy odpadów frakcji przeznaczonych do dalszego zagospodarowania jako: surowce wtórne, wsad pryzm energetycznych i materiał kompostowy.

Inwestycja budowy linii sortowniczej objęła:

1. budowę budynku hali sortowni, w której znajduje się:
   - platforma przyjęcia odpadów komunalnych o powierzchni 204,6 m2
   - hala segregacji odpadów
   - platforma przyjęcia odpadów opakowaniowych o powierzchni 53,0 m2
   - wiata deponowania odpadów opakowaniowych
2. budowę budynku socjalno-sanitarnego z łącznikiem o powierzchni 51,79 m^2
3. budowę boksów do magazynowania odpadów opakowaniowych
4. budowę placu do gromadzenia odpadów opakowaniowych
5. wykonanie magazynu kontenerowego na odpady niebezpieczne
6. budowę placów i dróg przystosowanych do transportu ciężkiego

7. wykonanie separatora koalescencyjnego z osadnikiem wykonaniu zbiornika bezodpływowego na ścieki sanitarne

8. wykonanie instalacji: dostawę i montaż maszyn i urządzeń.

Przepustowość linii do segregacji wynosi 30.000 Mg/rok (w trybie pracy jednozmianowej).

Ad. 2 - 7

Zakup pojemników w latach 2009-2012.

Zakup pojemników leżał po stronie Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach jako spółki ze 100% udziałem gminy, która obsługuje większość nieruchomości na terenie miasta w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu miasta Świętochłowice.

Zgodnie z danymi przesłanymi z przedsiębiorstwa pojemniki były nabywane na bieżąco w miarę potrzeb.

Rok 2009:

- kontenery KP7 - na odpady wielkogabarytowe - 48.300 zł
- pojemniki na odpady PET - 20.990 zł
- pojemniki na odpady BIO - 7.200 zł
- pojemniki na szkło - 4.200 zł
- pojemniki na makulaturę - 4.200 zł

Rok 2010:

- pojemniki na odpady PET - 18.390 zł

Rok 2011:

- kontenery KP7 - na odpady wielkogabarytowe - 32.890 zł
- pojemniki na szkło - 2.750 zł
- pojemniki na makulaturę - 2.750 zł

Rok 2012:

- nie zakupiono żadnych pojemników

Ad. 8.

Budowa kompostowni pryzmowej jako elementu skojarzonej produkcji kompostu w systemie kompostowni pryzmowej i kontenerowej.

Na terenie miasta funkcjonuje na bieżąco kompostownia kontenerowa typu Kneer o przepustowości 3000 Mg/ rok

Ze względu na duże zapotrzebowanie na instalację o większej przepustowości, mając na uwadze uwarunkowania prawne wymuszające osiągnięcie przez gminę określonych poziomów odzysku odpadów biodegradowalnych podjęto się inwestycji polegającej na budowie kompostowni pryzmowej na Składowisku Odpadów Komunalnych w Świętochłowicach. Realizacja zadania planowo powinna zakończyć się w 2013 roku. Inwestycja jest prowadzona przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach Sp. z o.o.

Powstanie kompostowni pryzmowej umożliwi zagospodarowanie następując rodzajów odpadów:

- pozostałości po procesach pielęgnacyjnych terenów zielonych (ścinki drzew, krzewów, trawy i liści),
- wyselekcjonowania odpadów domowych pochodzenia roślinnego,
- osadów ściekowych z oczyszczalni ścieków.

Kompostownia pryzmowa przeznaczona jest również do prowadzenia procesu dojrzewania odpadów kompostowanych w istniejącej kompostowni kontenerowej

Bilans powierzchni kompostowni pryzmowej:

- powierzchnia całkowita kompostowni - 3756 m2
- powierzchni kompostowania - 721 m2
- powierzchnia dojrzewania - 1050 m2
- powierzchnia przesiewania - 1750 m2
- powierzchnia magazynowania materiału wsadowego - 105 m2
- powierzchnia magazynowania materiału finalnego - 131 m2

Planowana wydajność kompostowni to 9.500 Mg odpadów ulegających biodegradacji. Natomiast planowana ilość produkowanego materiału finalnego to 2100 Mg/rok.

Ad 9.

Rozbudowa składowiska odpadów komunalnych.

W 2012 r. zakończono rozbudowę VI kwatery składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świętochłowicach. Kwatera ta przeznaczona jest do składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, w tym odpadów komunalnych i pozostałości z sortowania. Pojemność w/w kwatery wynosi 108 400 m^3. Kwatera ta podobnie jak pozostałe uszczelniona jest od podłoża geomembraną PEHD o grubości 2 mm, wykonana jest sieć drenażowa, odprowadzająca odcieki oraz założona jest studnia odgazowująca.

Ad 10.

Budowa kwatery na azbest na składowisku odpadów komunalnych.

Kwatera do składowania odpadów zawierających azbest zostanie zlokalizowana w północnej części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w bezpośrednim sąsiedztwie dotychczasowej, zamkniętej w 2007r. kwatery „azbestowej". Wydzielenie nowej kwatery na odpady azbestowe nastąpi dwuetapowo, tj.:

- w I etapie (kwatera A) w obecnie eksploatowanej kwaterze I składowiska oraz
- w II etapie (kwatera B) na terenie północnej części przyszłej kwatery VI składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Podstawowe parametry techniczno-eksploatacyjne nowej kwatery „azbestowej" przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 Podstawowe parametry kwatery azbestowej

Wydzielona kwatera	Powierzchnia [m^2]		Średnia miąższość składowanych odpadów [m]	Pojemność kwatery	Szacunkowa masa składowanych odpadów [Mg]
Kwatera A (etap I)	600,0	1.400,0	3,5	3.400,0	6.800,0
Kwatera B (etap II)	300,0	1.800,0	6,0	5.700,0	11.400,0
Razem				**9.100,0**	**18.200,0**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad 11.

Zakup nowej wagi dla SOK

Zadania nie zrealizowano- po przeprowadzeniu legalizacji i przeglądu istniejącej wagi samochodowej stwierdzono, że jej stan techniczny pozwala w dalszym ciągu ją eksploatować

2.6 Hałas.

2.6.1 Cele i kierunki działań w zakresie hałasu.

Cel długoterminowy:

„Poprawa klimatu akustycznego miasta poprzez zahamowanie wzrostu zagrożeń wynikających z emisji hałasu do środowiska".

Kierunki działań :

- Przyjęcie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Opracowanie mapy akustycznej.
- Budowa ekranów akustycznych.
- Remonty i modernizacja dróg.
- Modernizacja linii tramwajowych przebiegających przez miasto.
- Edukacja ekologiczna w zakresie oddziaływania hałasu.

Tabela 10 Realizacja zadań w zakresie hałasu

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty (zł)	Źródła finansowania
1.	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miasta ze szczegółowym opisem dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w środowisku dla poszczególnych rodzajów terenów	na bieżąco	Gmina Świętochłowice	-	-
2.	Opracowanie mapy akustycznej	2010	Gmina Świętochłowice	676.530,00	Unia Europejska- 85% Środki własne - 15%
3.	Budowa ekranu przy DTŚ rejon ul. Szpitalnej -Granitowej	-	Gmina Świętochłowice	-	-

4.	Budowa ekranów akustycznych	-	Zarządca drogi	-	-
5.	Modernizacja linii tramwajowych	2008-2009	Tramwaje Śląskie	8.039.648,75	Budżet Państwa - 98% Środki własne - 2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad. 1

Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego miasta ze szczegółowym opisem dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w środowisku dla poszczególnych rodzajów terenów.

Każdorazowo w uchwalanych planach zawarto dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w środowisku dla poszczególnych rodzajów terenu.

Ad. 2

Opracowanie mapy akustycznej.

Mapa akustyczna została sporządzona na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska i obejmuje zasięgiem cały obszar miasta. Szczególną uwagę skupiono na terenach najbardziej zagrożonych w związku z lokalizacją w pobliżu uciążliwych źródeł hałasu. Są to najbardziej uczęszczane drogi oraz linia kolejowa biegnąca przez środek miasta. Istotnymi źródłami hałasu są także tereny przemysłowe, wśród nich tereny w zachodniej części miasta położone przy ul. Chorzowskiej i Przemysłowej, tereny przemysłowe byłej Huty Florian oraz kopalni KWK Polska położone przy ul. Metalowców, tereny ZUT Zgoda położone w południowej części miasta przy ul. Wojska Polskiego.
W ramach projektu wykonano prace pomiarowo-badawcze, w niektórych punktach całodobowo, w innych natomiast w określonych godzinach dnia lub nocy. Na ich podstawie opracowano dokumentację i mapę wykonaną w systemie informatycznym. Mapy akustyczne służą m.in. do projektowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego. Baza monitorująca poziom hałasu w mieście stanowi podstawę do instalowania ekranów dźwiękochłonnych, dodatkowych nasadzeń drzew i krzewów oraz zmiany przebiegu ruchu drogowego. Ponadto mapy akustyczne stanowią zbiór danych do opracowań środowiskowych.

Mapa akustyczna w formie elektronicznej jest dostępna dla mieszkańców ze strony internetowej www.swietochlowice.pl, a w formie papierowej w Wydziale Ekologii i Gospodarki Odpadami.

Ad. 3

Budowa ekranu przy DTŚ rejon ul. Szpitalnej -Granitowej.

W latach 2009-2012 nie zrealizowano przedmiotowego zadania z uwagi na brak środków finansowych w budżecie miasta na przedmiotowy cel.

Ad. 4.

Budowa ekranów akustycznych.

W latach 2009-2012 nie zrealizowano przedmiotowego zadania z uwagi na brak środków finansowych w budżecie miasta na przedmiotowy cel.

Ad. 5

Modernizacja linii tramwajowych.

W latach 2008-2009 Tramwaje Śląskie S.A. realizowały zadanie inwestycyjne pn. „Przebudowa torowiska tramwajowego linii nr 17 w ul. Łagiewnickiej i ul. Barlickiego Świętochłowicach" Przedmiotowe przedsięwzięcie było realizowane w ramach projektu pn. „Kompleksowa przebudowa tramwajowej infrastruktury technicznej w aglomeracji katowickiej" i współfinansowane w przeważającej części ze środków budżetu Państwa.

W ramach zadania :

- Zmodernizowano 1011 metrów toru pojedynczego w tym:

a) odcinek 734mtp (ułożenie torów z szyn tramwajowych w płycie prefabrykowanej z ciągłym wypełnieniem przestrzeni szynowej masa polimerowo-betonową;

b) odcinek 187 mtp- ułożenie torów z szyn tramwajowych z przytwierdzeniem pośrednim do podkładów żelbetowych uzbrojonych;

c) odcinek 90 mtp- ułożenie rozjazdów jednotorowych pojedynczych bez podkładów.

- Wymieniono sieć trakcyjną(1267mb) i posadowiono 45 szt. słupów trakcyjnych.

2.7 Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

2.7.1 Cele i kierunki działań w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Cel długoterminowy :

„Kontrola i ograniczenie emisji pól elektromagnetycznych do środowiska".

Kierunki działań :

- Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł PEM.
- Opracowanie przyszłych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego.
- Zwracanie szczególnej uwagi na lokalizację zabudowań mieszkalnych, żłobków, przedszkoli, szkół, szpitali itp. - składowa pola elektromagnetycznego na tym terenie, nie może przekroczyć wartości 1kV/m.
- Przeprowadzenie okresowych badań, w celu rozeznania aktualnego oddziaływania PEM na środowisko.

Tabela 11 Zadania w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty (zł)	Źródła finansowania
1.	Stworzenie systemu monitoringu środowiska ze względu na PEM	2010-2012	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad. 1

Stworzenie systemu monitoringu środowiska ze względu na PEM (promieniowanie elektromagnetyczne).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska stworzył „ Program Państwowego Monitoringu Śląskiego na lata 2010-2012", w którym uwzględnił prowadzenie badań monitoringowych w zakresie pól elektromagnetycznych.

Lokalizacja punktu pomiarowego - skwer zieleni pomiędzy ul. Bytomską, a budynkiem Mieszkalnym Granitowa 2.

Tabela 12 Dane z punktu pomiarowego PEM

Lp.	Punkt pomiarowy poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku	Natężenie pola elektrycznego E* V/m	Wartości dopuszczalne V/m
1.	P-1 ul. Bytomska/Granitowa	0,33	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Na badanym obszarze maksymalny poziom składowej elektrycznej natężenia pola elektromagnetycznego wynosi 0,33 V/m i nie przekracza dopuszczalnej wartości granicznej 7 V/m w środowisku wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U . Nr 192, poz. 1883).

2.8 Edukacja ekologiczna.

2.8.1 Cele i kierunki działań w zakresie edukacji ekologicznej.

Cel długoterminowy do 2015 r.:

„Wykształcenie świadomości ekologicznej u przeważającej części społeczeństwa i przekonanie ludzi o konieczności myślenia i działania według zasady ekorozwoju".

Kierunki działań :

- Prowadzenie edukacji ekologicznej wśród wszystkich grup społecznych na terenie miasta.
- Druk materiałów informacyjnych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami.
- Tworzenie ścieżek dydaktyczno - edukacyjnych.

Tabela 13 Realizacja zadań w zakresie edukacji ekologicznej

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty	Źródło finansowania
1.	Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska	2009 - 2013 z perspektywą do 2016	UM Świętochłowice	101.435 zł	GFOŚiGW Budżet miasta
2.	Tworzenie ścieżek dydaktyczno-przyrodniczych	2009 - 2013	UM Świętochłowice	181.857,20 zł	WFOŚiGW Katowice, GFOŚiGW, Budżet miasta
3.	Regionalny Obszar Rekreacyjno-Turystyczny Szlaki rowerowe drogą rozwoju aktywnej turystyki - trasy rowerowe na terenie miasta Świętochłowice	2010 - 2011	UM Świętochłowice	2.432.566,12 zł	Środki UE, Budżet miasta

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Świętochłowicach.

Ad.1

Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska.

W ramach edukacji ekologicznej w latach 2009 - 2012 r. prowadzono cykliczne akcje:

- Konkurs „Segregacja to rewelacja" - V, VI, VII, VIII edycja - w akcji tej udział brali uczniowie szkół oraz wychowankowie przedszkoli na terenie miasta. Akcja polegała na zbieraniu, do specjalnie do tego przeznaczonych kontenerów, wysegregowanych odpadów komunalnych - plastiku, makulatury i metalu. Co roku 31 maja, na podstawie danych otrzymywanych z Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach, następowało podliczanie zebranych przez dzieci i młodzież surowców i wyłonienie zwycięzców w dwóch kategoriach: przedszkoli i szkół. Zdobywcy trzech pierwszych miejsc w obydwu kategoriach otrzymywali atrakcyjne nagrody. Warto podkreślić, że w latach 2009 do 2012 r. w kategorii szkół zwyciężała zawsze Szkoła Podstawowa Specjalna nr 10, bardzo dobre wyniki uzyskiwała także Szkoła Podstawowa nr 4 oraz Szkoła Podstawowa nr 19. W kategorii przedszkoli wyróżniały się Przedszkole Miejskie nr 12, nr 1, nr 2 oraz nr 3.

- „Dzień Ziemi" oraz „Sprzątanie Świata" - to akcje prowadzone każdego roku w kwietniu i we wrześniu. Polegające na wysprzątaniu wybranego terenu miejskiego przez dzieci i młodzież ze szkół i przedszkoli. Gmina zakupiła na ten cel worki oraz rękawice dla uczestników akcji. Napełnione śmieciami worki były zbierane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. i unieszkodliwiane na Składowisku Odpadów komunalnych. Od 2011 r. wydawane były worki w dwóch kolorach: żółtym, do których zbierano odpady plastikowe i niebieskim, do których zbierane były pozostałe śmieci. Akcje te mogą poprzez dobry przykład, który dają nam nasi najmłodsi sprzątając tereny przez nas zaśmiecone sprawi, że kolejny papierek nie zostanie rzucony przez nas na ulicę, ale tam gdzie jego miejsce- do kosza na śmieci. W ramach tych akcji organizowane były również ekologiczne przedstawienia teatralne dla dzieci, np. „Historia zagubionego papierka" czy „Opowieści smutnej rzeki".
- „Festiwal recyklingu" - to akcje, które prowadzone były w 2011 i 2012 roku. Akcje te polegały na tym, że w wyznaczonym terminie na parkingach przy sklepach Lidl w dzielnicy Zgoda i w Piaśniki stacjonował Mobilny Punkt Zbiórki Odpadów Problemowych oraz podstawiono kontenery, do których można było oddać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie, akumulatory, itp. Za oddane odpady mieszkańcy otrzymywali drobne upominki - sadzonki drzew, nasiona kwiatów.

- „Posprzątaj po swoim psie" - akcja edukacyjna dla właścicieli psów przeprowadzona w 2012 r. W ciągu kilku dni w różnych dzielnicach naszego miasta właściciele psów mogli złożyć deklarację, że będą, zgodnie z obowiązującymi przepisami, sprzątali po swoich pupilach. Za każdą złożoną deklarację mieszkańcy otrzymywali pojemniczki z workami na psie odchody. W ramach tej akcji wydrukowano plakaty przypominające o obowiązkach właścicieli psów oraz „żółte kartki", które Straż Miejska rozdawała właścicielom psów w formie ostrzeżenia przed ukaraniem za nie wywiązywanie się z obowiązku posprzątania po swoich pupilach.

Koszt przeprowadzonych akcji edukacyjnych wyniósł 101.435 zł.

Ad.2

Tworzenie ścieżek dydaktyczno-przyrodniczych.

W 2009 r. wykonano zagospodarowanie użytku ekologicznego „Lasek Chropaczowski". W ramach zagospodarowania tego terenu wykonano i zamontowano 11 tablic informacyjno-edukacyjnych. Ponadto uporządkowano drzewostan poprzez wycięcie chorych drzew i nasadzenie nowych drzew i krzewów owocujących, stanowiących pokarm dla ptaków. Wykonano również pomost na grobli, przepust oraz drewniany mostek. Posadowiono także elementy małej architektury w postaci ławek parkowych i koszy na śmieci. Powyższe prace pozwoliły na osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci ochrony i zachowania zabytkowej zieleni oraz utrzymania bioróżnorodności na omawianym obszarze wraz z ochroną gatunków zagrożonych. Dzięki zamontowanym tablicom mieszkańcy mogli uzyskać

informacje o przedmiotowym użytku ekologicznym. Opracowana została także publikacja pn. „Lasek Chropaczowski" za kwotę 6.710 zł

Koszt zagospodarowania „Lasku Chropaczowskiego" wyniósł 175.147,20 zł. Na realizację powyższego zadania uzyskano dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w wysokości 129.083 zł. Pozostałą kwotę 46.064,20 zł sfinansowano z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ad.3

Regionalny Obszar Rekreacyjno-Turystyczny Szlaki rowerowe drogą rozwoju aktywnej turystyki - trasy rowerowe na terenie miasta Świętochłowice.

Projekt pod nazwą „Regionalny Obszar Rekreacyjno-Turystyczny - trasy rowerowe drogą do rozwoju turystyki aktywnej w Subregionie Centralnym - Trasy rowerowe na terenie Miasta Świętochłowice" został zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Subregionu Centralnego oraz zgodnie z Priorytetem III Turystyka, Działanie 3.2. Infrastruktura okołoturystyczna, Poddziałanie 3.2.2. Infrastruktura okołoturystyczna/podmioty publiczne, Typ projektu 1. Budowa (w tym rozbudowa, odbudowa, nadbudowa), przebudowa i remont infrastruktury aktywnych form turystyki, Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

W 2010 roku w/w projekt przeszedł ocenę formalną i merytoryczną przeprowadzaną przez Instytucję Zarządzającą, zdobywając 33,60 punktów na 40 możliwych.

9 września 2010 r. pomiędzy Instytucją Zarządzającą RPO WSL a Gminą Świętochłowice została podpisana umowa na dofinansowanie zadania.

W 2011 r. w ramach realizacji przedmiotowej inwestycji wykonano 12 km tras rowerowych oraz przebudowano 3 km już istniejących szlaków rowerowych. Wykonano trasy nr 127, 127a, 747, 750, 748, 746, 130 i 4. Dokonano wycinki drzew oraz wykonano na trasach rowerowych miejsca odpoczynkowe (ławki, stoły, kosze i stojaki na rowery) oraz dodatkowo małą architekturę tj. ławki, kosze. Wykonano również oznakowanie pionowe i poziome na trasach rowerowych oraz ustawiono tablice informacyjne o najciekawszych miejscach pod względem przyrodniczym i historycznym na terenie miasta Świętochłowice. Projekt obejmował również nadzór autorski w trakcie jego realizacji oraz nadzór uprawnionego inspektora budowlanego.

Koszt wykonania ścieżek wraz z aktualizacją studium wykonalności i zmianami w dokumentacji projektowej wyniósł 2.432.566,12 zł, z czego uzyskano 614.191,66 zł dofinansowania ze środków UE.

3 Podsumowanie i wnioski

Zadania własne gminy, w zakresie spraw związanych z ochroną środowiska wynikają przede wszystkim z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), ale także z innych ustaw sektorowych dotyczących zasobów wód, przyrody, zagospodarowania przestrzennego. Miasto Świętochłowice przez kolejne lata obowiązywania Programu Ochrony Środowiska wykonywała szereg zadań, wynikających wprost z ustawy o samorządzie gminnym, które odnosiły się przede wszystkim do następujących elementów: ładu przestrzennego, gospodarki terenami i ogólnie pojętej ochrony środowiska, dbałości o infrastrukturę techniczną np.: dbałości o stan wodociągów i zaopatrzenie w wodę, kanalizację, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych, o utrzymanie czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i utylizacji odpadów komunalnych, zaopatrzenie w energię elektryczną, cieplną oraz gaz, zieleni komunalnej, ochroną przed hałasem, ochroną powietrza atmosferycznego.

Zadania zapisane w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Świętochłowice, realizowane zgodnie z kompetencjami przez samorząd gminny oraz jednostki działające na terenie Gminy zostały w zdecydowanej większości zrealizowane zgodnie z ogólną misją jednostki i zamierzeniami inwestycyjnymi.

Jak wynika z analizy przeprowadzonych inwestycji i wydatkowanych środków, Gmina Świętochłowice to jednostka, która przeznacza znaczne nakłady finansowe oraz administracyjne na rozwój jednostki, zarówno w ramach prowadzonych inwestycji i przedsięwzięć, jak i działań organizacyjnych.

Spośród wyznaczonych w planie operacyjnym przedsięwzięć do realizacji w ramach polityki ekologicznej na terenie Gminy Świętochłowice w latach 2009 - 2012 większość przedsięwzięć została zrealizowana. Część inwestycji i zadań z uwagi na ciągłość, długotrwałość realizacji lub pozyskiwanie funduszy, dotacji czy dofinansowań została zrealizowana częściowo (kontynuacja inwestycji, jej rozpoczęcie lub zakończenie).

Ze względu na założone koszty realizacyjne planowanych przedsięwzięć, zadania zostały w większości zrealizowane, biorąc pod uwagę planowane oraz rzeczywiste wydatki. Gmina pozyskiwała także środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak fundusze Unii Europejskiej czy dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Najważniejszymi problemami ekologicznymi na terenie gminy Świętochłowice są: ograniczenie niskiej emisji, rekultywacja terenów zdegradowanych - w tym rozwiązanie problemu stawu „Kalina" - i zagospodarowanie ich w kierunku rekreacyjnym, prawidłowa gospodarka odpadami - w tym usunięcie problemu powstawania „dzikich wysypisk" oraz wdrażanie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i edukacja ekologiczna.

Bardzo ważne jest również podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Podsumowując realizację ustanowionych celi, stwierdza się, że:

- cel długoterminowy - poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Świętochłowice był systematycznie realizowany przez modernizacje systemów ogrzewania, termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów mieszkalnych czy wdrażanie programów czystej energii przez przedsiębiorców,

- cel długoterminowy - poprawa klimatu akustycznego miasta poprzez zahamowanie wzrostu zagrożeń wynikających z emisji hałasu do środowiska jest realizowany na bieżąco, nie tylko przez gminę , ale także inne jednostki i innych zarządców dróg, konieczna jest ciągła realizacja zadań. W ramach realizacji powyższego celu powstał dokument planistyczny mapa akustyczna dla miasta Świętochłowice, która pozwala na pełne zidentyfikowanie zagrożeń związanych z hasałam komunikacyjnym i przemysłowym oraz wdrożenie odpowiednich działań zapobiegawczych,

- cel długoterminowy - ograniczanie i monitoring promieniowania elektromagnetycznego jest również realizowany na bieżąco, głównie jednak przez inne niż miasto jednostki, konieczna jest ciągła realizacja zadań.

- cel długoterminowy - ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na środowisko oraz sukcesywna rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych został zrealizowany oraz jest realizowany systematycznie poprzez bieżącą kontrolę oraz rekultywację zdegradowanych terenów poprzemysłowych i pogórniczych. Tereny te zostały zniwelowane, a następnie pokryte warstwą ziemi i zatrawione.

- cel długoterminowy - zachowanie różnorodności biologicznej oraz powiększanie powierzchni obszarów przyrodniczo cennych w oparciu o istniejące i docelowe tereny zieleni (urządzonej i nieurządzonej) został i jest realizowany przez obejmowanie ochroną prawną nowych terenów przyrodniczo cennych czy urządzanie terenów zielonych,

- cel długoterminowy - przywrócenie czystości wód powierzchniowych, ochrona zasobów wód podziemnych oraz zapewnienie mieszkańcom wody o wysokiej jakości został zrealizowany poprzez liczne wymiany sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowę przepompowni, przykrycie koryta rzeki Rawy czy ciągłe monitorowanie jakości wody w stawach na terenie miasta. Natomiast najważniejszym zadaniem w ramach przedmiotowego celu jest rozpoczęcie projektu rewitalizacji stawu Kalina dzięki pozyskaniu przez gminę środków z funduszu unijnego na jego realizację,

- cel długoterminowy - budowa i wdrażanie miejskiego kompleksowego systemu gospodarki odpadami wraz z ich selektywną zbiórką u "źródła" został zrealizowany przez budowę linii do segregacji odpadów komunalnych, budowę kompostowni pryzmowej, zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów oraz rozbudowę składowiska odpadów komunalnych. Konieczna jest kontynuacja realizacji przedmiotowego celu szczególnie

w kontekście wdrażania nowych przepisów w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,

- cel długoterminowy - wykształcenie świadomości ekologicznej u przeważającej części społeczeństwa i przekonanie ludzi o konieczności myślenia i działania według zasady ekorozwoju został i jest realizowany przez kampanie edukacyjne prowadzone przez gminę, jednostki oświatowe oraz inne organizacje działające na terenie miasta.

Należy zauważyć, że władze gminy przeznaczają znaczne nakłady finansowe na najważniejsze priorytety środowiskowe, jak np. modernizacja kotłowni (lub termomodernizacja całych obiektów) rewitalizacje terenów zdegradowanych czy rozbudowę infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami czy budowę ścieżek rowerowych oraz przyrodniczo-dydaktycznych. Organy Gminy wybierają te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb miasta są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców.

Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostka przeznaczała również środki na zadania bieżące, jak utrzymanie zieleni, czy edukacja ekologiczna. Działania w zakresie utrzymania zieleni mają następujące efekty: zwiększenie atrakcyjności gminy, zaspokojenie wypoczynkowo - sportowych potrzeb mieszkańców.

Realizowane w latach 2009-2012 zadania w znacznej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych w mieście, zwłaszcza do realizowania ww. celów.

Większość zadań była realizowana zgodnie z przyjętym w Programie ochrony środowiska harmonogramem.